

Η παρουσίαση αναδεικνύει τα αποτελέσματα του ερευνητικού έργου:

**Ανάπλαση περιοχών, επανάχρηση κτιρίων,
επιχειρηματικό σχέδιο ανάπτυξης καπναποθηκών Δράμας, Καβάλας, Ξάνθης
με την χρήση τεχνολογίας Blockchains**

το οποίο χρηματοδοτείται από τον φορέα Πράσινο Ταμείο

Επ. Υπεύθυνος: Κων/νος Λαλένης, Ομ. Καθηγητής Παν. Θεσσαλίας

Λίγα λόγια για τα ανατολικά καπνά στην περιοχή Αν. Μακεδονίας και Θρακής

Καπνικός χάρτης του Nestorof για το νότιοανατολικό τμήμα της Βαλκανικής χερσονήσου (αρχές 20ού αι.)

Περιοχή Ανατ. Μακεδονίας – Θράκης (μονοπαραγωγικό προϊόν ο καπνός)
Χρυσούπολη Καβάλας (Σαρή Σαμπάν) και Γενισσέα Ξάνθης (Γενιτζέ)
Εξαιρετικής ποιότητα καπνά τύπου μικρόφυλλα

«Εξαιρετικές ιδιότητες»:

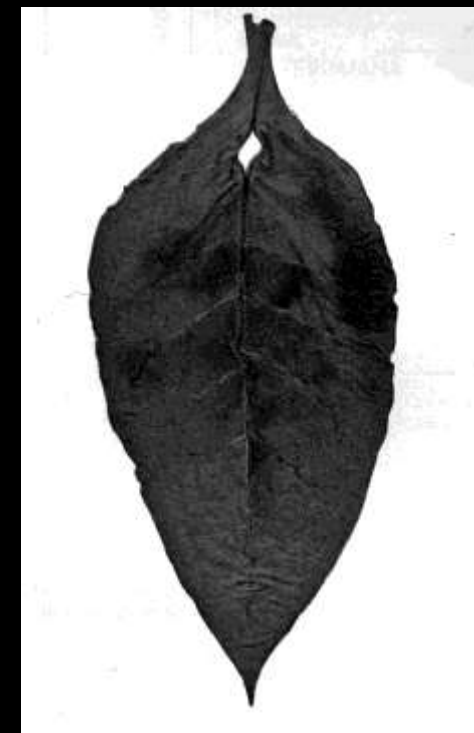
γεύση, άρωμα, χρώμα, καυστικότητα, υγροσκοπικότητα, ελαστικότητα

Ευμενείς όροι της περιοχής:

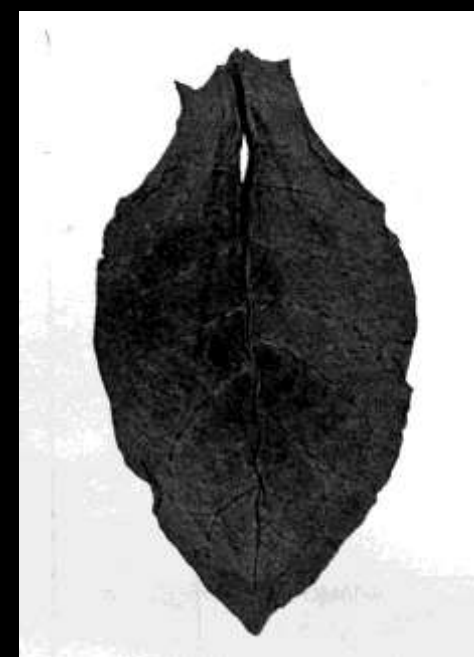
- γεωλογική σύσταση εδάφους (αργιλοαμμώδη, κεκλιμένα, όχι εύφορα εδάφη)
- κλιματολογικές συνθήκες (μεγάλη υγρασία)

Μπασμάς και Μπασί Μπαγλί

ποικιλίες καπνών που κυρίως παράγονται σε Ανατολική Μακεδονία και Θράκη. Οι ονομασίες προκύπτουν από τις τουρκικές εκφράσεις που αφορούν στο παστάλιασμα: μπασμακ που σημαίνει, σφίγγω, πιέζω και μπασί-μπαγλί που σημαίνει κεφαλοδεμένος.

Φύλλο Μπασί Μπαγλί

Φύλλο Μπασμά

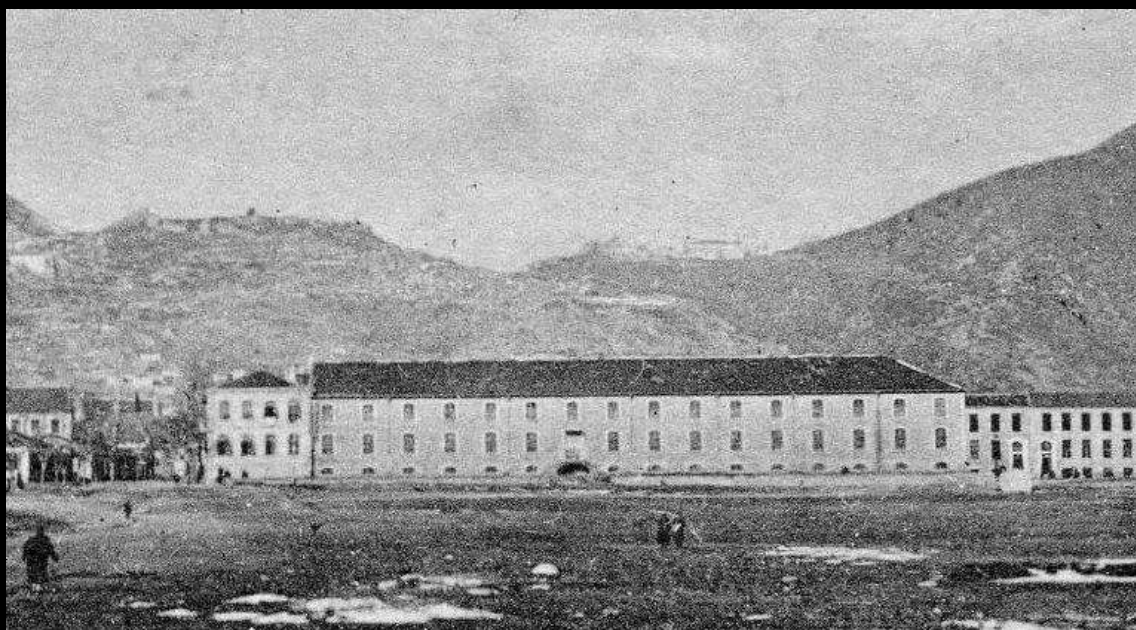
Ιστορικοί σταθμοί της επεξεργασίας και εμπορίας φύλλων καπνού

Τέλη 16^{ου}-αρχές 17^{ου} αι.: Εισαγωγή χρήσης καπνού στην περιοχή

Τέλη 17ου αι: ξεκινά το εξαγωγικό εμπόριο (σημαντικές ποσότητες από τα λιμάνια Κωνσταντινούπολης, Καβάλας και Πόρτο Λάγους)

1856 (Κριμαϊκός πόλεμος): εμφάνιση του τσιγάρου – ραγδαία ανάπτυξη εξαγωγικού εμπορίου ανατολικών καπνών (από Κωνσταντινούπολη, Καβάλα, Πόντο, Σμύρνη)

1883: Ίδρυση της εταιρείας του Οθωμανικού Μονοπωλίου Καπνού (Regie cointeressee des tabacs de l'Empire ottoman). Τα πρώτα μεγάλα συγκροτήματα του καπνού.

Regie, Ξάνθη

Regie, Σαμψούντα

Ιστορικοί σταθμοί της επεξεργασίας και εμπορίας φύλλων καπνού

1890-1910: Μεγάλη ακμή του εμπορίου ανατολικών καπνών. Διείσδυση των εβραϊκών οικογενειών στο καπνεμπόριο και κατασκευή μεγάλων συγκροτημάτων.

1919: Διάδοση του τσιγάρου με τη λήξη του μεγάλου πολέμου. Τσιγάρα ανατολικού τύπου.

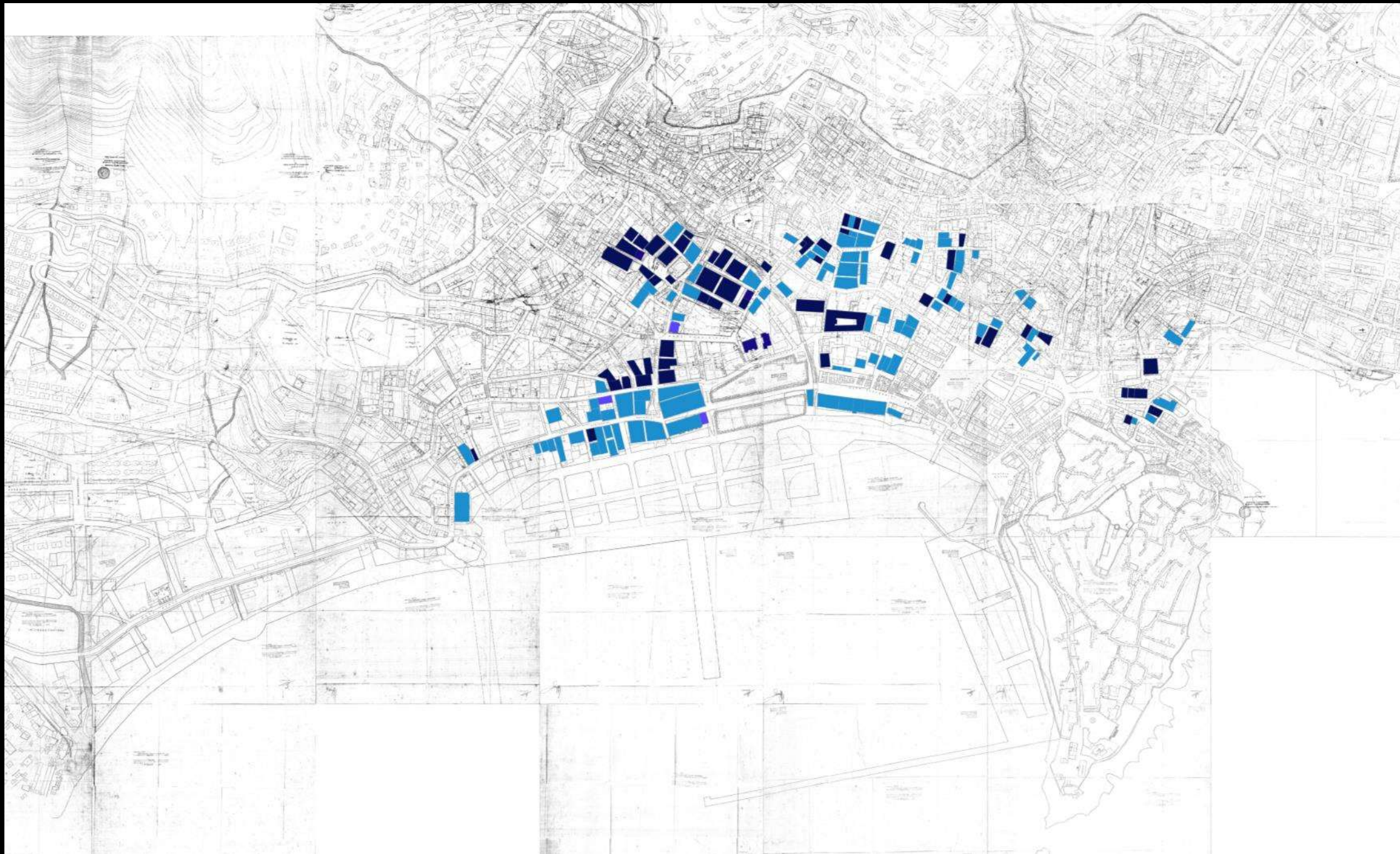
1919-1930: Διείσδυση αμερικανικών συμφερόντων κεφάλαιά στο εμπόριο ανατολικών καπνών

1945: Ξεκινά η παρακμή του εμπορίου ανατολικών καπνών.

Οι καπναποθήκες της Καβάλας

Θέσεις καπναποθηκών στην Καβάλα (1939) – 158 κτίρια

Οι καπναποθήκες της Καβάλας

Αναπτύχθηκαν:

1. Μεταξύ παραλίας (συνοικία Άη Γιάννη) και γύρω από το εμπορικό κέντρο (αναπτύχθηκε παραλιακό μέτωπο)
2. Μεταξύ Υδραγωγείου και Καρνάγιου

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ: διευκόλυνση μεταφοράς καπνών προς το λιμάνι με τις μαούνες ως τα ατμόπλοια

ΚΛΙΜΑ – ΑΝΑΓΛΥΦΟ: έδαφος με υψομετρικές διαφορές - υψηλή υγρασία – πολλά πηγάδια

ΘΕΣΗ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΙΣΤΟ: Αρχικά απείχαν σημαντικά από τις κεντρικές λειτουργίες τις πόλεις. Γειτνίαζαν με το νεκροταφείο και ελάχιστες κατοικίες είχαν κτιστεί.

Οι καπναποθήκες της Καβάλας

Μέχρι το 1912, από τις 156 καπναποθήκες της Καβάλας

- 51 ανήκαν σε Χριστιανούς Έλληνες
- 65 ανήκαν σε Μουσουλμάνους
- 15 ανήκαν σε Εβραίους
- 19 ανήκαν σε μεγάλες ξένες εταιρείες
- 2 ανήκαν σε αλλοδαπό Χριστιανό
- 3 κτίρια δεν έχουν ταυτοποιηθεί

παραλία και συνοικία Άη Γιάννη

βόρεια του εμπορικού κέντρου

ανατολικά του Υδραγωγείου

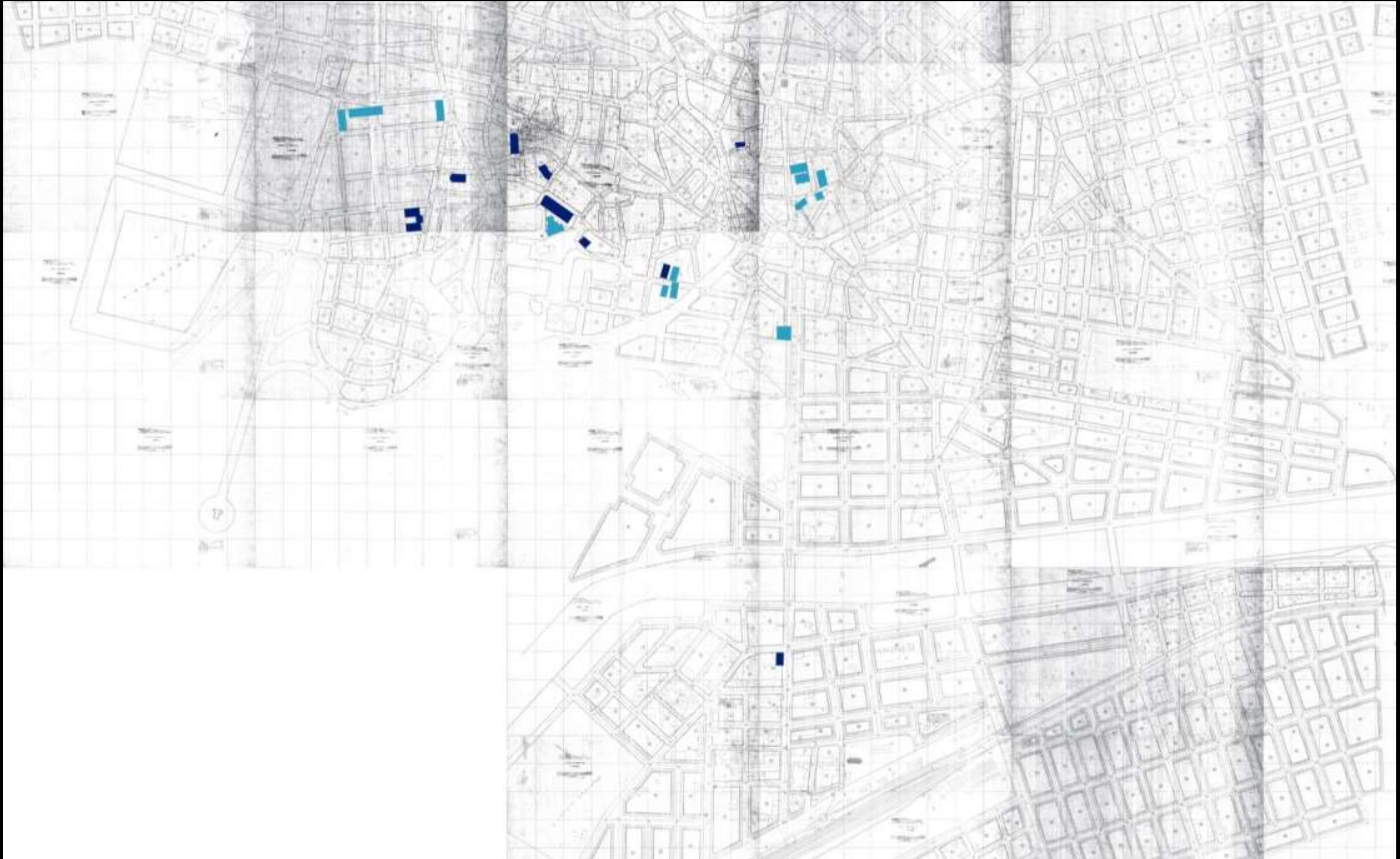

Οι καπναποθήκες της Καβάλας

Καπναποθήκες Καβάλας

Οι καπναποθήκες της Δράμας

Θέσεις καπναποθηκών στη Δράμα(1939) – 22 κτίρια

Οι καπναποθήκες της Δράμας

Αναπτύχθηκαν:

1. κυρίως γύρω από τις πηγές της Αγ. Βαρβάρας
2. βορειοανατολικά του εμπορικού κέντρου

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ: βρίσκονταν κοντά, αλλά και δημιουργήθηκαν επιπλέον κτίρια επί του άξονα που συνέδεε την πόλη με τη σιδ. γραμμή και τον σταθμό.

ΚΛΙΜΑ – ΑΝΑΓΛΥΦΟ: υψηλή υγρασία λόγω των πηγών, ελάχιστα κεκλιμένο ή επίπεδο έδαφος

ΘΕΣΗ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΙΣΤΟ: γειτνιάζε με το πολεοδομικό κέντρο και την παλιά πόλη. Σύντομα η πόλη αναπτύχθηκε γύρω από αυτή την περιοχή.

Οι καπναποθήκες της Δράμας

Μέχρι το 1912, από τις 21 καπναποθήκες της Δράμας

- 9 ανήκαν σε Χριστιανούς Έλληνες
- 2 ανήκαν σε Εβραίους
- 10 κτίρια δεν έχουν ταυτοποιηθεί

Πηγές Αγ. Βαρβάρας

Καπναποθήκες Δράμας (εμπορικό κέντρο)

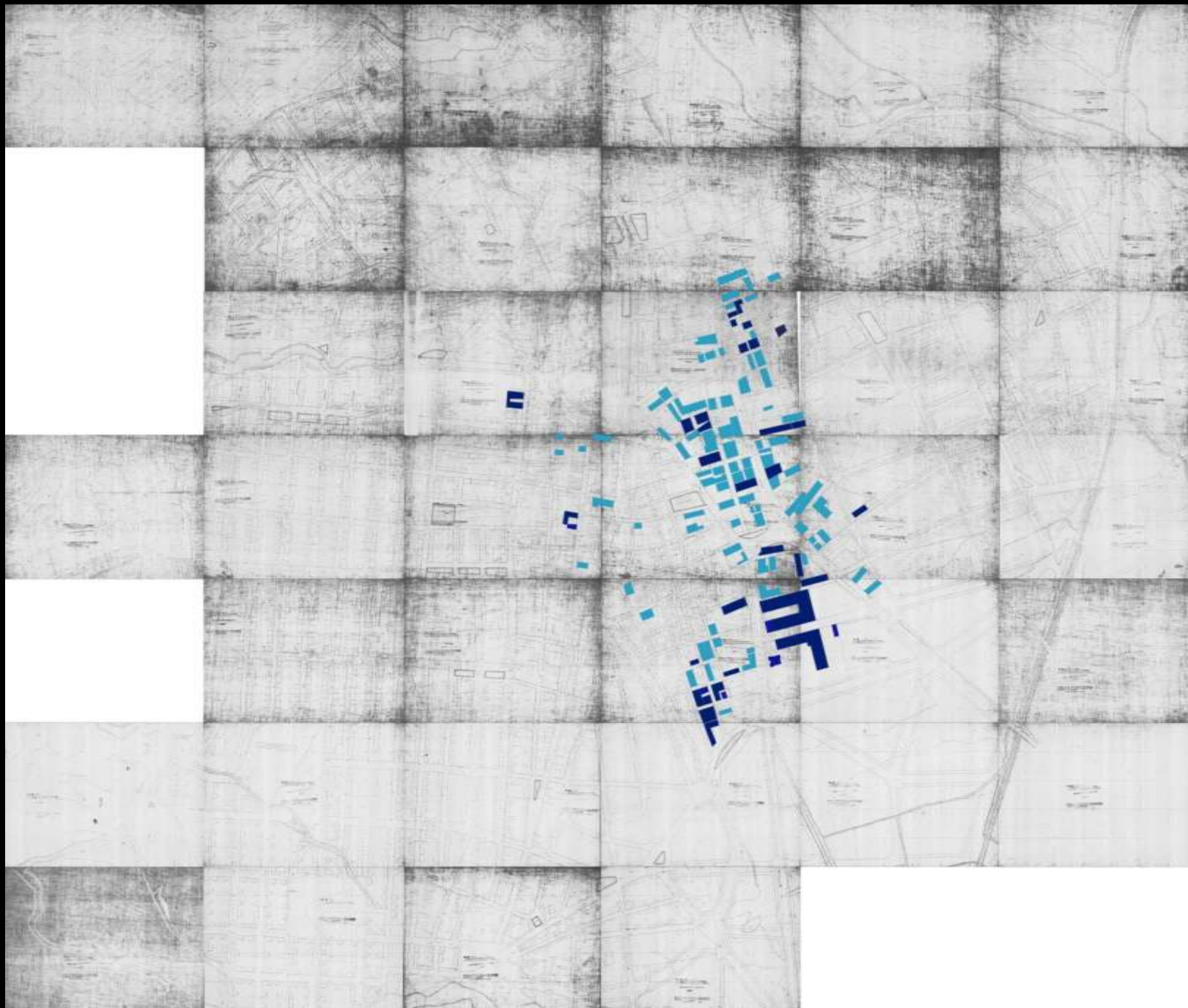

Οι καπναποθήκες της Δράμας

Καπναποθήκες Δράμας (εσωτερικό)

Οι καπναποθήκες της Ξάνθης

Θέσεις καπναποθηκών στην Ξάνθη (1939) – 126 κτίρια

Οι καπναποθήκες της Ξάνθης

Αναπτύχθηκαν σε ξεχωριστή συνοικία νότια του εμπορικού κέντρου και της ιστορικής πόλης.

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ: βρισκόταν κοντά σε άξονες οδικής και σιδηροδρομικής κυκλοφορίας (λιμάνι Πόρτο Λάγους/ Γενισσέα/ Καβάλα - σιδηροδρομική γραμμή Θεσσαλονίκης – Κωνσταντινούπολης) διευκόλυνση μεταφοράς καπνών

ΚΛΙΜΑ – ΑΝΑΓΛΥΦΟ: χαμηλό υψόμετρο. Επίπεδο ανάγλυφο, υδάτινα ρεύματα, συχνά υγρή και πλυμμηρισμένη (ακατάλληλη για περιοχή κατοικίας – ευνοϊκή για εκσκαφή ημιυπογείων: διατήρηση απαιτούμενου ποσοστού υγρασίας)

ΘΕΣΗ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΙΣΤΟ: άκτιστη περιοχή (προϋποθέσεις για μελλοντική εξάπλωση και επέκταση) ιδιαίτερη συνοικία (έλεγχος λαθρεμπορίου)

Οι καπναποθήκες της Ξάνθης

Μέχρι το 1912, από τις 156 καπναποθήκες της Ξάνθης

- 73 ανήκαν σε Χριστιανούς Έλληνες
- 34 ανήκαν σε Μουσουλμάνους
- 2 ανήκαν σε Εβραίους
- 19 ανήκαν σε μεγάλες ξένες εταιρείες
- 8 ανήκαν σε βουλγαρόφωνους Χριστιανούς
- 5 κτίρια δεν έχουν ταυτοποιηθεί

νοτιοανατολικό τμήμα περιοχής καπναποθηκών

νοτιο τμήμα περιοχής καπναποθηκών

οδός Κωνσταντινουπόλεως – Μιχ. Καρασολή

Οι καπναποθήκες της Ξάνθης

Γεώργιος Τεφρενίδης

Καπναποθήκες Ξάνθης

Υφιστάμενη κατάσταση καπναποθηκών Καβάλας, Δράμας και Ξάνθης

1950-'70: Παρακμή εμπορίου ανατολ. τύπου καπνών – Εγκατάλειψη δραστηριότητας – Εγκατάσταση στη Θεσσαλονίκη (περίοδος πολλών μεταβιβάσεων κτιρίων)

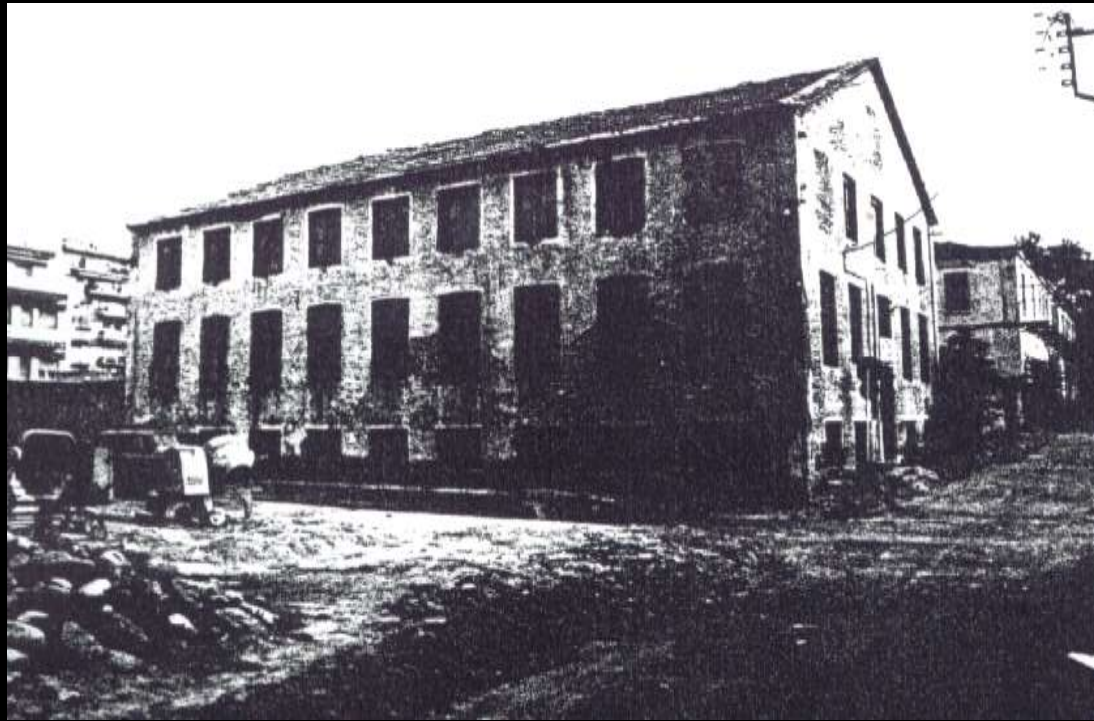
1970-1990: 1^η φάση ανοικοδόμησης - Παραλία Καβάλας, εμπορικά κέντρα Δράμας και Ξάνθης (συνεχίζονται οι μεταβιβάσεις)

1991-2004: 2^η φάση ανοικοδόμησης – σε όλες τις πειροχές

2010-2022: Παραμένουν **59** καπναποθήκες στην Καβάλα (163), **12** στη Δράμα (22) και **41** στην Ξάνθη (130)

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

Β2. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ: ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2021

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ: ΙΟΡΔΑΝΗΣ Φ. ΣΙΝΑΜΙΔΗΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

29

ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ
(ΥΠ.ΠΟ.Α.)

11

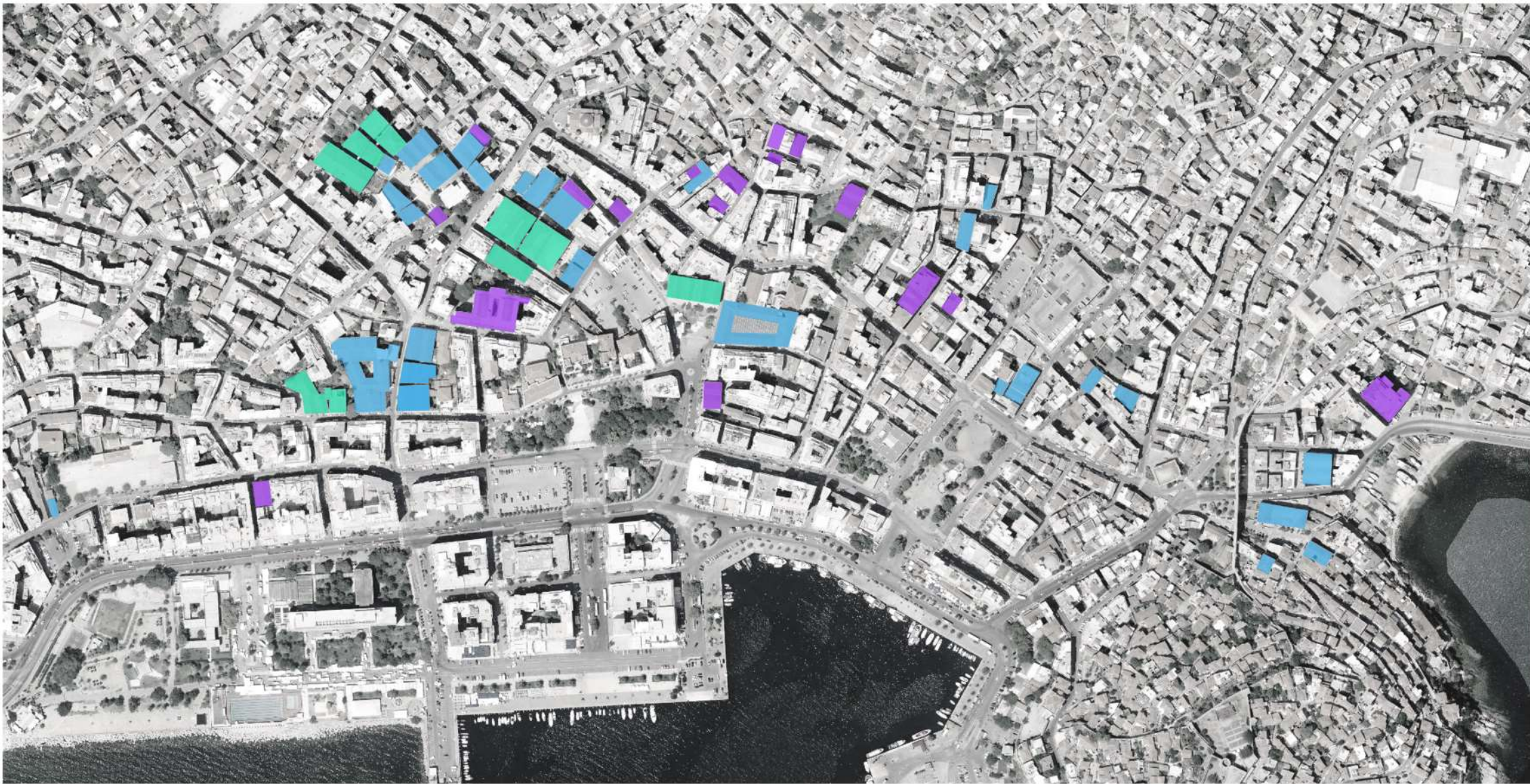
ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ
(ΥΠ.ΠΟ.Α. και ΥΠ.ΕΝ.)

19

ΜΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

Β2. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ: ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2021

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ: ΙΟΡΔΑΝΗΣ Φ. ΣΙΝΑΜΙΔΗΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

8		ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ (ΥΠ.ΠΟ.Α.)
48		ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ (ΥΠ.ΠΟ.Α. και ΥΠ.ΕΝ.)
3		ΜΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

Β2. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ: ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2021

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ: ΙΟΡΔΑΝΗΣ Φ. ΣΙΝΑΜΙΔΗΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

13

ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ
(ΥΠ.ΠΟ.Α.)

10

ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ
(ΥΠ.ΠΟ.Α. και ΥΠ.ΕΝ.)

36

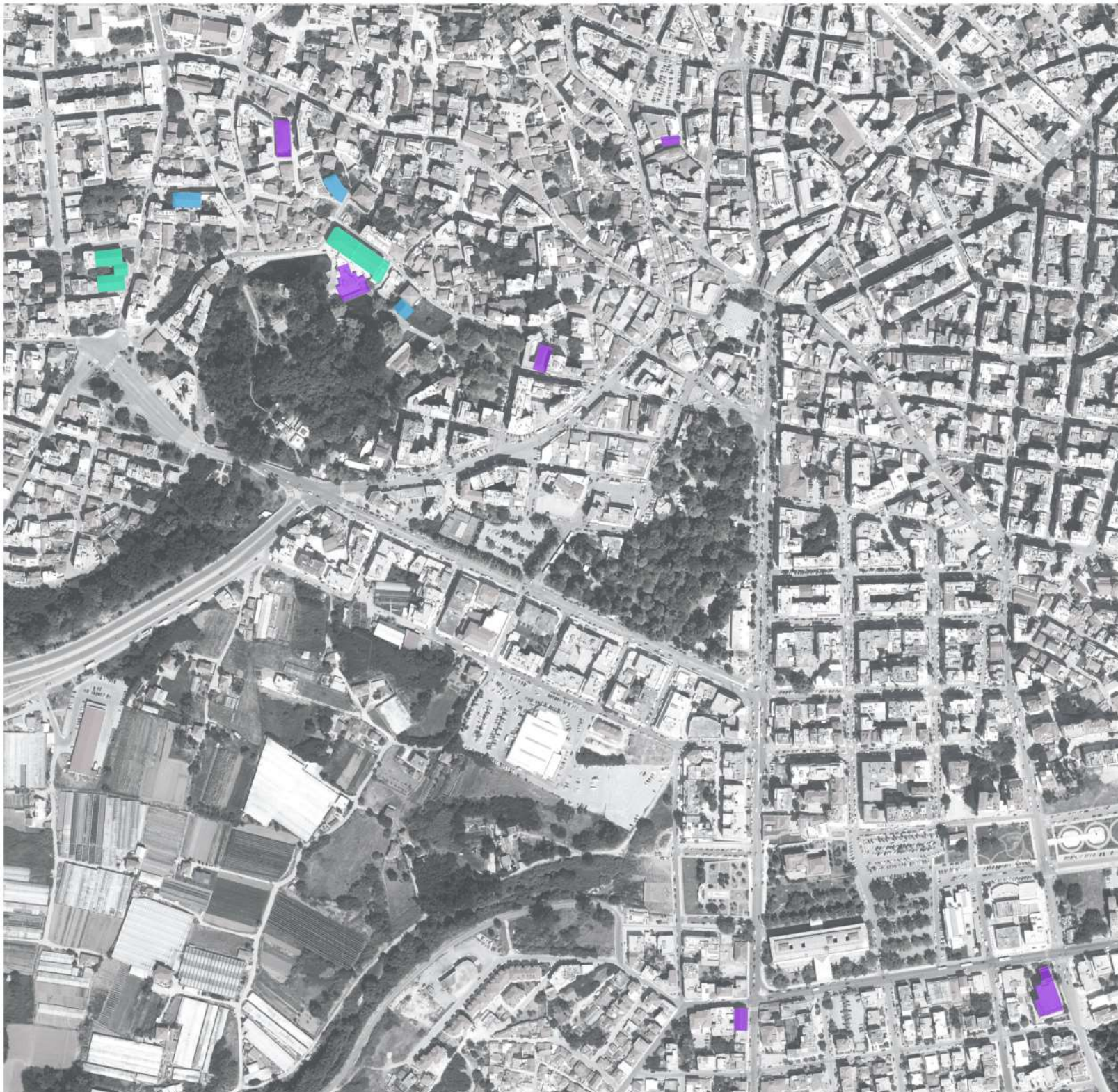

ΜΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ

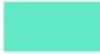

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ

Α3. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

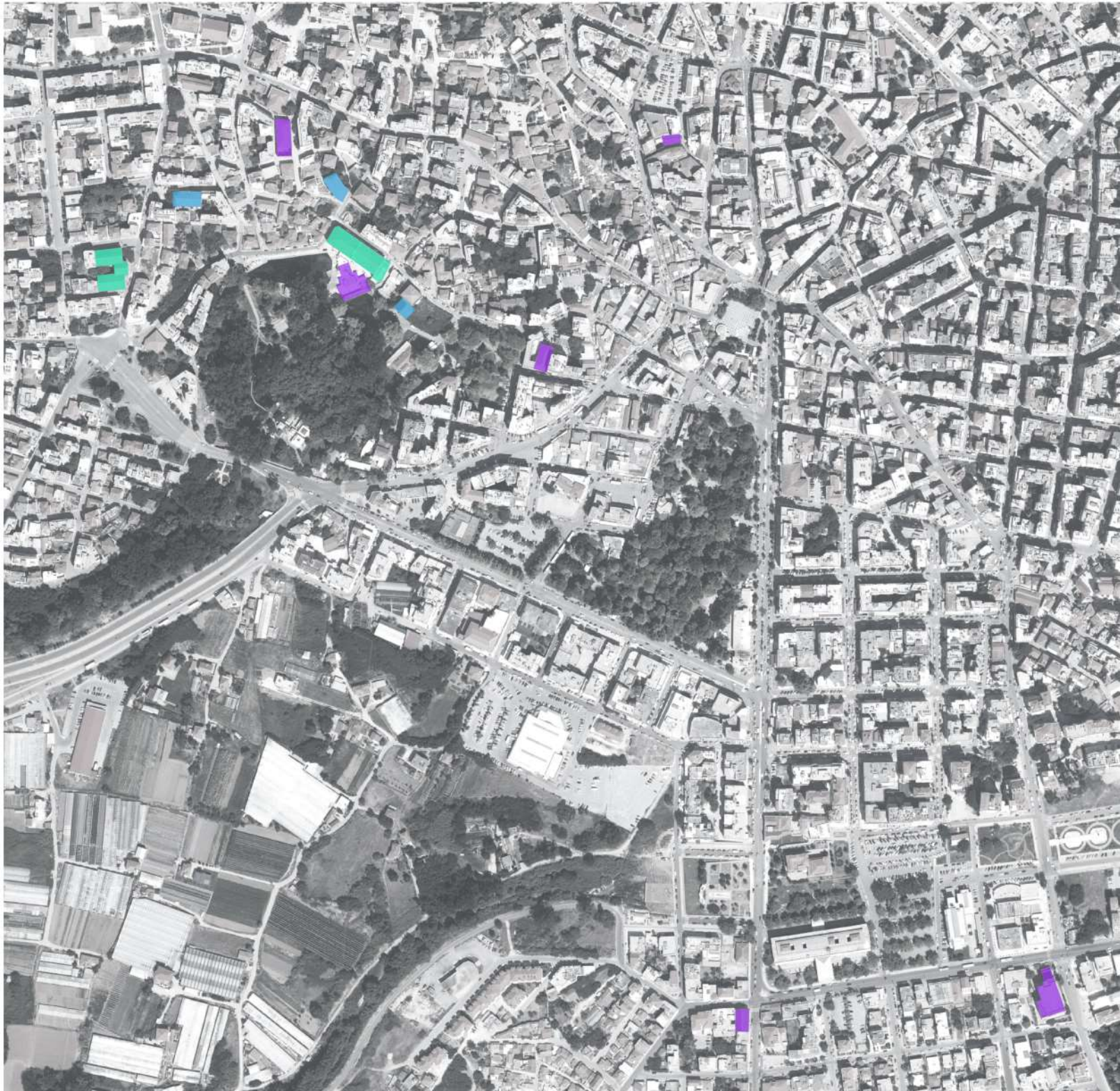
	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ (ΥΠ.ΠΟ.Α.)	4
	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ (ΥΠ.ΠΟ.Α. και ΥΠ.ΕΝ.)	2
	ΜΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ	6

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ: ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2021

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ: ΙΟΡΔΑΝΗΣ Φ. ΣΙΝΑΜΙΔΗΣ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ

Α3. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

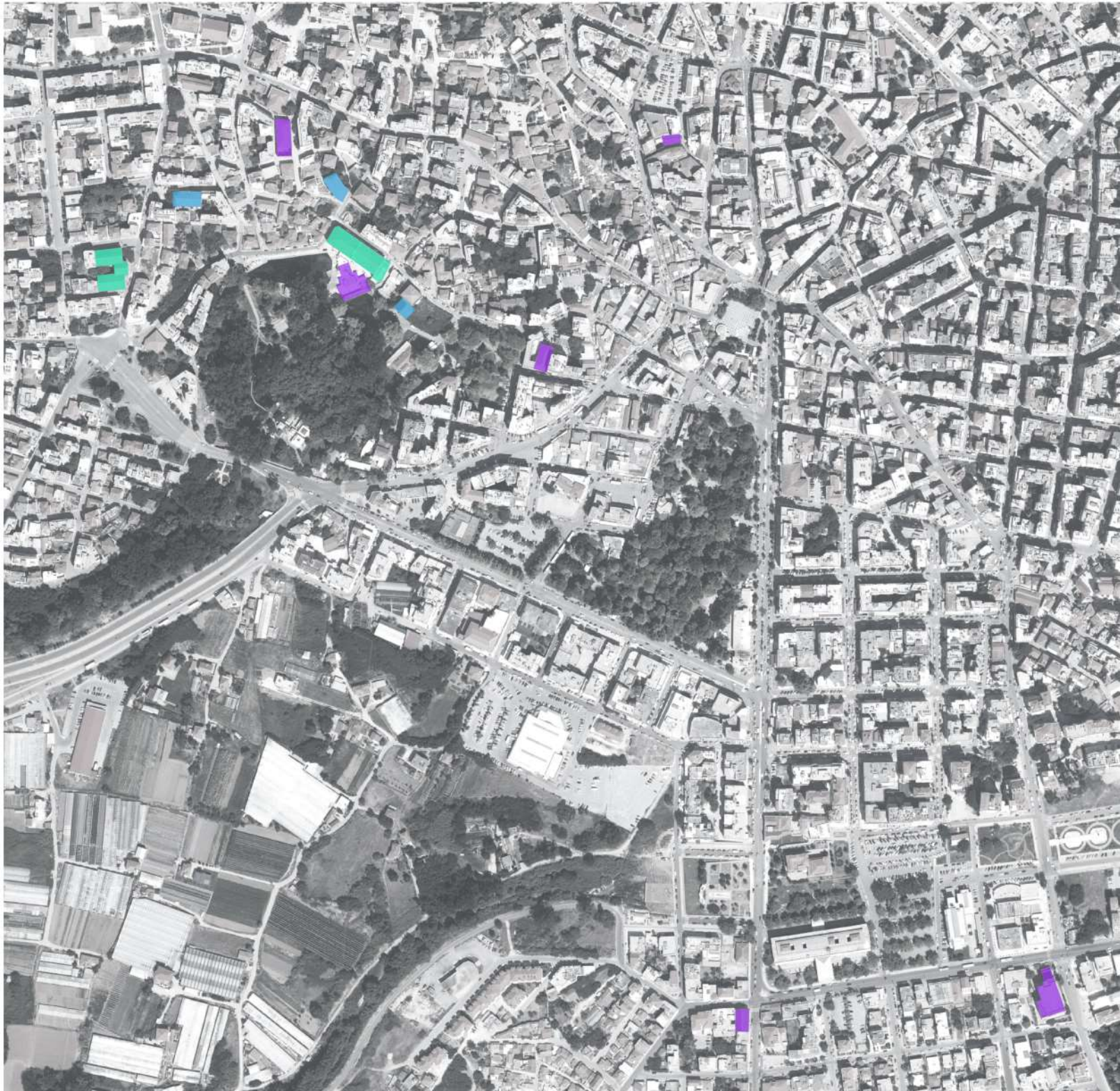
	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ (ΥΠ.ΠΟ.Α.)	4
	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ (ΥΠ.ΠΟ.Α. και ΥΠ.ΕΝ.)	8
	ΜΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ	

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ: ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2021

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ: ΙΟΡΔΑΝΗΣ Φ. ΣΙΝΑΜΙΔΗΣ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ

Α3. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ (ΥΠ.ΠΟ.Α.)	3
	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ (ΥΠ.ΠΟ.Α. και ΥΠ.ΕΝ.)	3
	ΜΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ	6

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ: ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2021

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ: ΙΟΡΔΑΝΗΣ Φ. ΣΙΝΑΜΙΔΗΣ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ

Α3. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ (ΥΠ.ΠΟ.Α.)	31
	ΜΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ	10

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ: ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020
ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ: ΙΟΡΔΑΝΗΣ Φ. ΣΙΝΑΜΙΔΗΣ

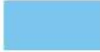

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ

Α3. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ (ΥΠ.ΠΟ.Α.)	14
	ΜΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ	27

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ: ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ: ΙΟΡΔΑΝΗΣ Φ. ΣΙΝΑΜΙΔΗΣ

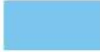

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ

Α3. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

	ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ (ΥΠ.ΠΟ.Α.)	10
	ΜΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΚΤΙΡΙΑ	6
		25

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ: ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ: ΙΟΡΔΑΝΗΣ Φ. ΣΙΝΑΜΙΔΗΣ

Λιγοστά παραδείγματα επιτυχημένων αποκαταστάσεων-επιαναχρήσεων-επενδύσεων

Ξενοδοχείο
Hydrorama, Δραμα

Λιγοστά παραδείγματα επιτυχημένων αποκαταστάσεων-επιαναχρήσεων-επενδύσεων

Μουσείο Καπνού Ξάνθης (Περ. Ενότητα Ξάνθης) – Κλειστό και ανενεργό

Υφιστάμενη κατάσταση καπναποθηκών Καβάλας, Δράμας και Ξάνθης

Χρόνια εγκατάλειψη: Τμηματικές αποκαταστάσεις-επαναχρήσεις, καταστροφή κτιρίων, αστικά κενά χωρίς χρήσεις, υποβάθμιση γειτονιών κλπ

Χρόνια εγκατάλειψη: Τμηματικές αποκαταστάσεις-επαναχρήσεις, καταστροφή κτιρίων, αστικά κενά χωρίς χρήσεις, υποβάθμιση γειτονιών κλπ

Χρόνια εγκατάλειψη: Τμηματικές αποκαταστάσεις-επαναχρήσεις, καταστροφή κτιρίων, αστικά κενά χωρίς χρήσεις, υποβάθμιση γειτονιών κλπ

Υφιστάμενη κατάσταση καπναποθηκών Καβάλας, Δράμας και Ξάνθης

Ξάνθη, 18 Ιανουαρίου 2022

